

Interné faktory ovplyvňujúce výkonnosť vo výrobných podnikoch

Denisa Jelčová

Abstrakt

Príspevok sa zaoberá analýzou súčasnej literatúry, ktorá sa venuje hodnoteniu finančnej výkonnosti podniku v domácom, ale aj zahraničnom prostredí a jednotlivými faktormi, ktoré na túto výkonnosť vplývajú. Na základe preštudovanej literatúry sa autorka snaží stanoviť kľúčové faktory, ktoré jednak vplývajú na výkonnosť výrobných podnikov, avšak na druhej strane sa snaží identifikovať medzeru v tejto oblasti, ktorá by mohla byť predmetom ďalšieho výskumu. Dôležitým cieľom príspevku je získanie prehľadu metodiky, ktorá bude použitá v dizertačnej práci autorky. Záverom je zhrnutie prínosov s bližším určením faktorov, ktorým sa autorka bude venovať v budúcnosti.

Cieľ príspevku

Cieľom príspevku je zhodnotiť a vytvoriť prehľad skúmaných interných faktorov v spoločnosti, ktoré vplývajú na finančnú výkonnosť vo výrobných českých aj zahraničných podnikoch.

Metódy

Sekundárny výskum – rešerše literatúry

Keywords: financial performance, innovation, supply chain management, balanced scorecard, supply chain performance finančná výkonnosť, inovácie, dodavateľsko-odberateľský reťazec, balanced scorecard, výkonnosť dodavateľsko-odberateľského reťazca

Úvod

Výkon firmy je považovaný za viacrozmerý podnet, ktorý slúži na meranie úspechov spoločnosti (Naser et al., 2004). Obmedzujúci súbor opatrení týkajúcich sa finančných výsledkov môže nepriaznivo ovplyvniť dlhodobú životaschopnosť organizácie, takže organizácie by mali rozvíjať širokú škálu výkonnostných metrík (O'Mara et al., 1998 in Garengo et al., 2005).

Charakteristickým znakom dnešnej doby sú neustále a rýchlo prebiehajúce zmeny. Táto situácia sa prejavuje hlavne v podnikateľskom prostredí, ktoré čelí mnohým problémom ale aj výzvam. Za významné aspekty dynamiky vývoja a zmien podnikateľského prostredia sa môžu považovať: rýchle tempo vedecko-technického pokroku, dodavateľsko-odberateľský reťazec, inovácie špecifické hlavne pre niektoré obory či odvetvia, globalizácia a celosvetová informačná previazanosť

Aby bol systém pre meranie výkonnosti pre podniky užitočný, musí pomôcť manažérom identifikovať faktory, ktoré povedú k zvýšenej výkonnosti a budú eliminovať neefektívne činnosti (Garengo et al., 2005).

Príspevok je postavený na literárnom rešerše z článkov, v ktorých je hodnotená finančná výkonnosť vo vzťahu k určitému faktoru, ktorý ju ovplyvňuje. V prvej kapitole príspevku je vybraná literatúra, ktorá hodnotí finančnú výkonnosť českých výrobných podnikov vo vzťahu k využívaniu ekonomickej pridanej hodnoty EVA, a zároveň vo vzťahu k využívaniu Balanced Scorecard (BSC).

Druhá kapitola sa venuje článkom, ktoré tiež využívajú vzorku výrobných podnikov, avšak zo zahraničného prostredia. Autori článkov z gréckeho prostredia skúmajú vplyv jednotlivých inovačných činností na finančnú výkonnosť. Iní autori avšak, z rovnakého prostredia tiež venujú pozornosť gréckym výrobným podnikom a konkrétne oblasti riadenia dodavateľsko-spracovateľského reťazca. Posledný článok, ktorý je súčasťou literárneho rešerše tohto príspevku je z oblasti brazílskych výrobných podnikov, kde sa kladie dôraz na vplyv operačných postupov na finančnú výkonnosť

spoločnosti. Za operačné postupy pre účely výskumu brazílskych autorov sú považované manažment kvality, metóda just in time, certifikáciou ISO a úroveň outsourcingu. .

1 Faktory vplyvajúce na finančnú výkonnosť, skúmané v českých podnikoch

1.1. Vzťah ekonomickej pridanej hodnoty EVA a jej vplyv na finančnú výkonnosť

Knápková et al. (2014) v jednom zo svojich výskumov kladie dôraz na vzťah ekonomickej pridanej hodnoty (EVA) a jej vplyvu na finančnú výkonnosť podniku. Vo svojom výskume si pokladajú hypotézu, či podniky, ktoré využívajú koncept EVA, dosahujú vyššej finančnej výkonnosti. Konštatujú, že stredná hodnota finančnej výkonnosti meraná s využitím rentability vlastného kapitálu (ROE), rentability celkového kapitálu (ROA) a rentability celkového kapitálu počítaná z prevádzkového výsledku hospodárenia (PROA) je na podobnej úrovni pre podniky, ktoré koncept EVA využívajú ako aj pre podniky, ktoré ho nepoužívajú. Na základe dotazníkového šetrenia, ktoré bolo vykonané v 350 firmách došli k záveru, prostredníctvom Wilcoxonovho testu, že finančná výkonnosť podnikov sa neliší v závislosti na využití EVA. Avšak na základe výsledkov výskumnej štúdie kde využitím Wilcoxonova testu nebola potvrdená závislosť medzi využitím EVA a zvýšenou finančnou výkonnosťou, nie je možné tvrdiť, že EVA obecné neprináša firmám zvýšenú finančnú výkonnosť. Na základe metód, ktoré použili autori nebol nájdený dôkaz pozitívneho vplyvu využívania konceptu EVA na finančnú výkonnosť podnikov.

1.2. Využívanie Balanced Scorecard a jeho vplyv na finančnú výkonnosť podnikov

Od rovnakých autorov, avšak z iného uhla pohľadu je hodnotený vplyv Balanced Scorecard (BSC) na zvyšovanie finančnej výkonnosti podnikov, a zároveň autori sústreďujú pozornosť na otázku či podniky, ktorých manažeri sú spokojní s využívaním BSC dosahujú vyššiu finančnú výkonnosť. Rovnako ako aj v predošlom prípade, vzorku tvorilo 350 podnikov z rôzneho oborového zamerania, avšak prevažne z výrobných oblastí. 16,2 % výrobných podnikov označilo, že koncept BSC využíva. Konkrétne vplyv využívania BSC a jeho dopad na finančnú oblasť bol testovaný na upravenej vzorke 167 podnikov z nich BSC využíva po dobu minimálne 2 rokov celkom 34 podnikov (približne 20 %). Výskumom dospeli k záveru, že podniky, ktoré využívajú BSC, dosahujú vyššie stredné hodnoty ukazatele finančnej analýzy, tieto rozdiely sú však nízke čo je viditeľné na obrázku nižšie. Finančná výkonnosť je hodnotená prostredníctvom ukazateľov ROA,ROE,PROA v rokoch 2008 až 2010.

V ďalšej časti výskumu, prostredníctvom Wilcoxonova testu, testujú hypotézu či podniky využívajúce koncept BSC dosahujú vyššej finančnej výkonnosti, avšak výsledky podľa vyššie uvedeného testu ukazujú, že finančná výkonnosť sa neliší v závislosti na využívaní BSC. Tieto tvrdenia sú v súlade s výskumami od autorov Griffitha a Neelyho, avšak na druhej strane sú v rozpore s výsledkami mnohých štúdií Crabetree a Debusk (2008), Davis a Albright (2004), Degeuser, MJoeraj a Oyon (2009). Autori podložili výsledok niekoľkými dôvodmi, ako napríklad nesprávna implementácia. Ďalšou príčinou môže byť snaha českých podnikov ovplyvňovať výsledok hospodárenia, ktorý bol použitý ako základ výpočtu ukazateľov rentability, ich hodnoty potom nemusia odpovedať reálnemu stavu výkonnosti podnikov (in Knápková et. al., 2014)

Ďalšie výsledky získané uvedenými autormi sú v rozpore s očakávaním, že spokojnosť manažerov s využívaním konceptu BSC povedie k vyššej finančnej výkonnosti. Wilcoxonov test preukázal, že vyššia spokojnosť manažerov sa nepremietla do vyššej finančnej výkonnosti. (Knápková et. al., 2014).

2 Faktory vplyvajúce na finančnú výkonnosť, skúmané v zahraničných podnikoch

2.1. Inovácie a ich vplyv na finančnú výkonnosť podnikov

Mnoho tuzemských, ale aj zahraničných autorov sa venuje otázke inovácii v podniku v súvislosti s dopadom na celkovú výkonnosť podnikov. Autori Kafetzopoulos et al., (2015) špecifikovali vo svojom výskume jednotlivé dimenzii inovácii. Rozdelili inovácie podľa Avermaete (2003), ktorý tvrdil, že inovácie sa týkajú produktu, procesu, organizácie a trhu. Dvanásť rokov pred jeho výskumom, Damanpour (1991) rozdeľuje inovácie na technické a administratívne, kde technická inovácia zahŕňa nové produkty alebo služby a procesy, zatiaľ čo administratívne inovácie sa týkajú nových nápadov na zlepšenie organizačných štruktúr, systémov a procesov týkajúcich sa sociálnej štruktúry organizácie. Primárnym medzinárodným základom usmernenia pre definovanie a hodnotenie inováčných aktivít sú podľa OECD (2005) zaradené produktové, procesné, marketingové a organizačné inovácie (in Kafetzopoulos et al., 2015).

Vzhľadom k cieľu tohto príspevku, ktorý je identifikácia interných faktorov, ktoré sa podieľajú na vývoji finančnej výkonnosti podniku je z výskumu vybratá tá časť, v ktorej je konkrétnejšie pozornosť venovaná finančnej výkonnosti. Garvin (1987), Lee et al., (2001) a Sous a Voss (2002) označili za výkonnostné dimenzie firmy kvalitu produktu, prevádzkovú výkonnosť a finančnú výkonnosť, kde finančná výkonnosť je charakterizovaná ako dosiahnutie finančných cieľov a trhového podielu (Lin a Jang, 2008 in Kafetzopoulos et al., 2015). V štúdiu sú použité ukazovatele ako rast predaja spoločnosti, ziskovosť, čistý zisk, finančné výsledky a peňažný tok (Kafetzopoulos et al., 2015). Avantis a Hollerstein (2002) dospeli k záveru, že stupeň inovatívnosti výrazne zvyšuje produktivitu znalostného kapitálu. Favre a kol. (2000) ďalej tvrdia, že inovácie majú pozitívny vplyv na pevné zisky. Diederer a kol. (2002) uvádzajú, že inovatívne firmy vykazujú výrazne vyššie zisky a údaje o raste ako firmy, ktoré nie sú inovatívne. Výskum Cheng et al. z roku 2010 podporil názor, že inovácia je rozhodujúca pre získanie dominantnej pozície spoločnosti a zároveň vyšších ziskov (in Kafetzopoulos et al., 2015).

Na základe predošlých štúdií, ktoré potvrdili pozitívny vzťah medzi inováciami a výkonnosťou podniku bola stanovená a skúmaná hypotéza podľa ktorej existuje pozitívny a silný vzťah medzi schopnosťou inovácie a finančnou výkonnosťou (Kafetzopoulos et al., 2015).

Ďalšiu hypotézu, ktorá znie: lepšia kvalita produktov je pozitívne spojená s finančnou výkonnosťou potvrdili už aj štúdie autorov v predošlých rokoch. Podľa Handfield a kol. (1998) ak sa zlepší kvalita výrobku, zníži sa odpad materiálu, efektívnosť sa zvyšuje a následne firma zvyšuje svoju ziskovosť. Du Brin (1995) poznamenáva, že kvalita výrobkov prispieva k zvyšovaniu predaju a podielu na trhu. Jacobson a Aaker (1987) uvádzajú, že kvalita výrobkov má pozitívny vplyv na návratnosť investícií, trhový podiel a cena produktu. Podľa Andersona a Gerbing (1988) vysokú kvalitu výrobkov pozitívne ovplyvňuje spokojnosť zákazníkov a následne aj finančnú výkonnosť spoločnosti. Okrem toho, Heras a kol. (2002), dospeli k záveru, že zlepšená kvalita produktu súvisí s predajom a zvýšením ziskovej marže. Ina stránka podniku, ktorá dopadá na finančnú výkonnosť je výkonnosť prevádzková. Tejto oblasti pozornosť venujú Benner a Veloso (2008) podľa ktorých výrobné náklady spoločnosti klesajú zefektívnením interných procesov (in Kafetzopoulos et al., 2015).

2.2 Riadenie dodavateľsko-spracovateľského reťazca a jeho vplyv na finančnú výkonnosť podnikov

Inovácie procesov a organizačné inovácie sú úzko späté s riadením dodavateľsko odberateľského reťazca, ktorý je v literatúre uvádzany ako supply chain management (SCM), kde zavedenie organizačnej inovácie je dôležité pre naplnenie podnikových cieľov, ako je "skrátene času potrebného na reakciu potrieb zákazníkov alebo dodávateľov a zlepšenie kvality tovaru (Evangelista a Vezzani, 2010). Zahraniční autori (Pagell, 2004; Power, 2005 in Agus, 2013) označujú riadenie dodavateľsko-spracovateľského reťazca ako spätnú a dopredu kombinovanú informáciu medzi dodávateľmi, zákazníkmi a výrobcami. Všeobecnejšiu a konkrétnejšiu charakteristiku tejto oblasti ponúka (Flynn et al., 2010), kde uvádza, že sa jedná o spoluprácu medzi výrobcom a partnermi, aby sa vyvinula účinná

spolupráca a efektívny pohyb materiálov, zdrojov, a informácií na výrobu výrobkov a služieb, ktoré sú kľúčové pre zákazníka v čo najkratšom čase a za nízke náklady (HEBA et al., 2017).

Silná konkurencia na dnešnom trhu, ktorú viedli pokroky v oblasti technológií, globalizácia a dostupnosť informácií, prinútilo mnoho zahraničných výrobných spoločností prijať manažment dodávateľského reťazca (Agus, 2008). SCM získala popularitu ako významný systém prevádzky v strategickom plánovaní a výrobnom procese s cieľom dosiahnuť a udržať konkurenčnú výhodu na globálnom trhu (Lummus a kol., 2003). Väčšina výrobných firiem si preto uvedomuje, že SCM má čoraz väčší význam pri prispievaní k dosiahnutiu cieľov, v oblasti efektívnosti a finančnej výkonnosti (Agus, 2013).

Na základe predošlých výskumov autorov (Stevens, 1989; Min and Mentzer, 2000; Lambert et al., 1998; Christopher, 1998; Christiansee and Kumar, 2000; Agus, 2008; Wagner, 2003 in Agus, 2013),

jedným z účelov SCM je zlepšiť dôveru a spoluprácu medzi partnermi dodávateľského reťazca. Avšak, výrobné spoločnosti musia dosiahnuť relatívne vysoký stupeň integrácie SCM, ktorý zahŕňa integráciu, koordináciu a spoluprácu medzi organizáciami a prostredníctvom SCM, aby dosahovali vysokú finančnú optimalizáciu. Agus (2013) vo svojom výskume z malajzijského prostredia výrobných podnikov logicky stanovuje hypotézy na základe výskumov (Carter et al., 1994; Kuei et al., 2001), ktorých hlavná myšlienka spočíva v tom, že SCM vedie k vyššej výkonnosti. Vo svojom výskume sa hlbšie venuje vzťahu medzi SCM a výkonnosťou SCM a taktiež pozitívnemu vzťahu medzi SCM a finančnou optimalizáciou. Od prvej hypotézy logicky odvodzuje hypotézu tretiu, kde skúma pozitívny vzťah medzi výkonnosťou dodávateľského reťazca SCM a finančnou optimalizáciou. Ďalej overuje vplyv výkonnosti dodávateľského reťazca a spojenie medzi SCM a maximalizáciou zisku a taktiež prepojenie medzi SCM a minimalizáciou nákladov (Agus, 2013).

Tieto asociácie boli analyzované štatistickými metódami, ako je Pearsonova korelácia a regresná analýza. Zistenia naznačujú, že SCM má významné korelácie s výkonnosťou dodávateľského reťazca a finančnou optimalizáciou. Okrem toho výsledok regresnej analýzy ukazuje, že výkonnosť dodávateľského reťazca sprostredkováva prepojenie medzi SCM a finančnou optimalizáciou. Zistenia štúdie poskytujú pozoruhodný dôkaz o význame SCM pri zvyšovaní výkonnosti malajských výrobných spoločností. Výsledok naznačuje, že výrobné spoločnosti by mali zdôrazňovať väčšiu podporu riadenia implementácie SCM a väčšiu pozornosť venovanú výrobnej integrácii a integrácii toku informácií vo výrobnom systéme, aby sa maximalizoval zisk na základe optimalizácie nákladov (Agus, 2013).

2.3. Operačné postupy a finančná výkonnosť

Autori Duarte et al., (2011) sa vo svojom empirickom výskume zaoberali finančnou výkonnosťou brazílskych výrobných podnikov. Štúdia skúma vzťahy medzi používaním prevádzkových postupov ako napríklad manažment kvality, metódou just in time, certifikáciou ISO a úrovňou outsourcingu vo vzťahu k finančnej výkonnosti firmy. Aj napriek tomu, že literatúra, ktorá sa zaoberá touto tematikou potvrdila nielen pozitívny vzťah medzi týmito praktikami a finančnou výkonnosťou, ale aj vytvorenie konkurencie schopných kompetencií (Hayes et al., 1996; Ketokivi et al., 2004 in Duarte et al., 2011), autori článku z brazílskeho prostredia dospeli k odlišným záverom.

Vo všeobecnosti nenašli pozitívny vzťah medzi operačnými postupmi a finančnou výkonnosťou (rast a ziskovosť), ktorý bol testovaný na vzorke 1200 podnikov. Tento fakt odôvodnili niekoľkými skutočnosťami, ako napríklad vplyv jednotlivých operačných postupov je zanedbateľný pri raste a ziskovosti aj napriek tomu, že bola použitá veľká vzorka podnikov (Duarte et al., 2011).

Jedinná premenná vykazujúca konzistentné negatívne vzťahy s výnosnosťou a rastom bola úroveň outsourcingu. Toto zistenie potvrdené už predošlými štúdiami (Jiang et al., 2006 in Duarte et al., 2011) vedie k premýšľaniu o výmene outsourcingu, ktoré nemusí prinášať očakávané výsledky. Zostávajúce

postupy (riadenie kvality, just in time, certifikácie podľa ISO) nepreukázali významný vplyv, s výnimkou pomerne slabého vplyvu a v určitých špecifických odvetviach. Významné vzťahy sa ukázali v niektorých špecifických odvetviach. Hoci nie je možné identifikovať jasný model, výskum naznačuje, že vplyv operačných postupov na výkonnosť závisí od zamerania odvetvia. Prítomnosť certifikácie ISO mala negatívny vplyv na rýchlosť rastu priemyslu 264 (výroba, keramické výrobky), čo môže znamenať rastovú výhodu pre podniky, ktoré nie sú certifikované spoločnosťou ISO v danom období. Významný vzťah bol rozpoznávaný medzi rastom tržieb a riadením kvality pre priemysel 292 (Výroba, všeobecné stroje a zariadenia) a 181 (Krajčírstvo) (Duarte et al., 2011).

Autori tiež uvádzajú niekoľko obmedzení tejto štúdie. Jedno z hlavných obmedzení sa týka použitia sekundárnej databázy vytvorenej na iný účel, ako je cieľový výskum. Venkatraman a Ramanujam (1986) tiež navrhujú použitie primárneho zdroja údajov na validáciu informácií (Duarte et al., 2011).

3 Diskusia

V kapitole diskusia sú rozobraté prínosy príspevku a odôvodnenie smerovania výskumnej oblasti dizertačnej práce, ako aj náčrt metodiky a finančných ukazateľov, ktoré budú použité na zhodnotenie finančnej situácie výrobných podnikov. Autorka príspevku chce zdorazniť, že všetky metódy môžu byť v procese výskumu upravované podľa jeho smerovania.

Príspevok je tvorený literárnym rešerše článkov, ktoré skumajú rôzne faktory, ktoré vplyvajú na finančnú výkonnosť podniku. Literatúra je zvolená tak, aby predmetom skúmania boli prevažne výrobné podniky.

V rámci českých výrobných podnikov je hodnotený vplyv ukazateľa EVA na finančnú výkonnosť podnikov. Na základe metód, ktoré použili autori nebol nájdený dôkaz pozitívneho vplyvu využívania konceptu EVA na finančnú výkonnosť podnikov (Knápková et al., 2014).

Aj napriek jeho veľkým výhodám, ktoré sú: 1. Možnosť prepojiť strategické a operatívne rozhodovanie a využiť ho na všetkých úrovniach riadenia. 2. Podnikové rozpočty môžu byť priamo naviazané na ukazovateľ EVA alebo jeho generátory. 3. EVA predstavuje aj významný komunikačný nástroj ako vo vnútri podniku tak vo vzťahu k vonkajšiemu prostrediu (Knápková et al., 2014). Hejazi, Husseini (2006) dokonca konštatovali, že ukazovateľ EVA je viac spojený s tržnými ukazovateľmi výkonnosti než iné účtovnícke merítka a odôporúčajú ho ako najvhodnejšie merítko internej výkonnosti. Toto merítko aj napriek širokej škále výhod, ktoré ponúka nebude použité na vyjadrenie finančnej sily výrobných podnikov. Jedným z hlavných dôvodov je problematické vyčíslenie NOPATU, ktorý vyžaduje úpravu účtovných veličín, a taktiež vyčíslenie nákladov na kapitál je spojené s nepresnosťou výsledku (Knápková et al., 2014).

Ďalší výskum pre účely literárnej rešerše bol od rovnakých autorov Knápková et al., (2014), ktorý na základe Wilxonovho testu nepotvrzuje závislosť medzi využívaním BSC a finančnou výkonnosťou a je v rozpore s výsledkami mnohých štúdií zo zahraničia (Crabtree et al., 2008; Davis et al., 2004; MJoora et al., 2009 in Knápková et al., 2014).

Vzhľadom k tomu, že inovácia sa stala kľúčovou otázkou pre firmy, inštitúcie a vlády na rôznych úrovniach, jej dôležitosť motivovala výskumníkov k identifikácii dopadu na finančnú výkonnosť (Becheikh a kol., 2006). Príspevok prináša dopad rôznych dimenzií inovácie na finančnú výkonnosť. Vo väčšine prípadov bol rozpoznávaný silný a pozitívny vzťah inovácie na finančnú výkonnosť (Kafetzopoulos et al., 2015), ktorá je hodnotená formou vyšších ziskov, rastom firmy a dominantnou pozíciou na trhu (Favre et al., 2000; Cheng et al., 2010 in Kafetzopoulos et al., 2015).

Ďalším a posledným prínosom je hľadanie faktora vplyvajúceho na výkonnosť v literatúre, ktorá sa zaoberá vplyvom operačných postupov na výkonnosť podnikov. Aj napriek tomu, že vo všeobecnosti

nešli pozitívny vzťah medzi operačnými postupmi a finančnou výkonnosťou významné vzťahy sa ukázali v niektorých špecifických odvetiach. Hoci nie je možné identifikovať jasný model, výskum naznačuje, že vplyv operačných postupov na výkonnosť závisí od zamerania odvetvia. Ako jedinná premenná vykazujúca konzistentné negatívne vzťahy s výnosnosťou a rastom bola úroveň outsourcingu (Duarte et al., 2011). Outsourcing je taktiež jedna z častí SCM, preto autorka pokladá oblasť outsourcingu v rámci výrobného systému a jeho podporných funkcií (dodávky materiálu, financie) (Momme et al., 2002) ako jednu z oblastí, ktoré ovplyvňujú finančné výsledky spoločnosti.

V rámci výskumu budú použité dve základné techniky zberu dát - dotazníkový prieskum a využitie historických dát dostupných z databázy Amadeus. Dotazníkový prieskum bude využitý predovšetkým na zber dát, ktoré nie sú dostupné z iných verejných zdrojov. Tento dotazník bude zameraný na zistenie kvality a úrovne dodavateľsko – odberateľského reťazca vo výrobných podnikoch, ktoré boli zvolené pre účely dizertačnej práce. Predbežne boli z finančných ukazateľov zvolené ROE, ROA, obrat stálych aktív a obrat celkových aktív.

Záver

Príspevok sa zaoberá rôznymi oblasťami, ktoré boli skúmané autormi z rôznych častí sveta a ich vplyvom na finančnú výkonnosť firmy. Na základe literatúry uvedenej vyššie v tomto príspevku, je možné konštatovať, že došli k rôznym výsledkom, kde boli rozpoznané pozitívne závislosti, ale aj nevýznamné vzťahy. Výsledky významnosti sa pri porovnávaní jednotlivých faktorov značne líšia napr. od odvetvia. Prekvapivý výsledok nevyznamnosti vplyvu na finančnú výkonnosť bol rozpoznávaný pri ISO certifikáciách v brazílskych podnikoch. Na druhej strane významný vplyv na finančnú výkonnosť bol rozpoznávaný v oblasti riadenia dodavateľského reťazca, v oblasti integrácii informácií vo výrobnom systéme, čo má viesť k maximalizácii zisku cestou minimalizácie nákladov. Preto aj autorka príspevku v budúcom výskume sa zameria na špecifikáciu skúmanej oblasti v rámci SCM.

Zvyšujúca sa globálna konkurencia a rastúce náklady na prírodné zdroje, ako aj požiadavky zákazníkov na vyššiu kvalitu výrobkov, väčší výber výrobkov a lepšie služby zákazníkom vytvorili pre výrobné spoločnosti nové výzvy. S intenzívnou globálnou konkurenciou a sofistikovanými potrebami zákazníkov; výrobcovia používajú inovatívne technológie a stratégie na udržanie konkurencieschopnosti. V dnešnej dobe je riadenie dodavateľského reťazca súčasťou podnikovej stratégie každej úspešnej firmy preto je nevyhnutné neustále sledovať vývoj v tejto oblasti a aplikovať nové poznatky do strategického riadenia.

Priznanie

Príspevok je výstupom juniorského grantového projektu s číslom **FP-J-17-4226**.

Použitá literatúra

AGUS, A., (2008) The Importance of Incorporating SCM In Supply Chain Management (SCM) Processes in Enhancing Performance, 16 th PBEAM 2008: Innovation for Sustainable Future Visions for 2020, QUT, Brisbane, Australia, July 2-4 2008 ISBN 978-1-74107-243-3

AGUS A., (2013) The Importance of Supply Chain Management on Financial Optimization. Journal Teknik Industri [online]. Graduate School of Business (UKM-GSB), Universiti Kebangsaan Malaysia, 43600, Bangi, Selangor 15(2),77-84 [cit. 2018-01-16]. ISSN 1411-2485

BECHEIKH, et al., (2006), Lessons from innovation empirical studies in the manufacturing sector: a systematic review of the literature from 1993-2003”, Technovation, Vol. 26 Nos 5/6, pp. 644-664.

DUARTE et al., (2011) Operational practices and financial performance: an empirical analysis of Brazilian manufacturing companies. BAR, Braz. Adm. Rev. [online]. 2011, vol.8, n.4 [cited 2018-01-16], pp.395-411. Dostupné z : <http://www.scielo.br/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1807-76922011000400004&lng=en&nrm=iso>. ISSN 1807-7692.

EVANGELISTA et al., (2010), The economic impact of technological and organizational innovations. a firm-level analysis”, Research Policy, Vol. 39, pp. 1253-1263.

FLYNN et al., (1995), The impact of quality management practices on performance and competitive advantage”, Decision Sciences, Vol. 26 No. 5, pp. 659-691.

GARENGO et al., (2005) Performance measurement systems in SMEs: a review and a research agenda' International Journal of Management Reviews, vol 7, no. 1, pp. 25-47. DOI: 10.1111/j.1468-2370.2005.00105.x

HEBA et al., (2017) The effect of supply chain integration on technical innovation in Jordan: The mediating role of knowledge management", Benchmarking: An International Journal, Vol. 24 Issue: 3, pp.594-616, <https://doi.org/10.1108/BIJ-06-2016-0088>

KAFETZPOULOUS et al., (2015) The impact of innovation capability on the performance of manufacturing companies: The Greek case", Journal of Manufacturing Technology Management, Vol. 26 Issue: 1, pp.104-130, <https://doi.org/10.1108/JMTM-12-2012-0117>

KNÁPKOVÁ et al., (2014) Využití Ekonomické přidané hodnoty a vliv jejího využívání na finanční výkonnost podniků v ČR. Trendy ekonomiky a managementu [online]. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, VIII(19), 18-26 [cit. 2017-12-05]. ISSN 1802-8527. Dostupné z: <http://hdl.handle.net/11012/35041>

KNÁPKOVÁ, et al., (2014) Využití Balanced Scorecard a vliv jeho využívání na finanční výkonnost podniků v ČR. E+ M Ekonomie a Management [online]. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 17(2), 146-160 [cit. 2018-01-16]. ISSN 12123609.

LUMNUS et al., (2003). Supply Chain Flexibility: Building a New Model, Global Journal of Flexible Systems Management, 4(4), pp.1-13.

MOMME et al., (2002). An outsourcing framework: action research in the heavyindustry sector. European journal of purchasing and supply management., Vol.8, p. 185-196.

NASER, et al., (2004) “Impact of ISO 9000 registration on company performance: evidence from Malaysia”, Managerial Auditing Journal, Vol. 19 No. 4, pp. 509-516.

Kontaktná adresa

Ing. et Ing. Denisa Jelčová
Vysoké učení technické v Brně
Fakulta podnikatelská
Ústav financí
Kolejní 4, 612 00 Brno
Česká republika
Tel.: +420 54114 2674
E-mail: jelcova@fbm.vutbr.cz